

ATLAS INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL ON SOCIAL SCIENCES

Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed
ISSN:2619-936X

Vol:5, Issue:24

2019

pp.864-872

Article Arrival Date: 12.11.2019

Published Date: 25.12.2019

SİYASAL İLETİŞİM BAĞLAMINDA SOSYAL MEDYANIN ULUSLARÜSTÜ SİYASAL AKTÖRLER AÇISINDAN KULLANIMI NATO ÖRNEĞİ

OUTSTANDING OF SOCIAL MEDIA IN THE CONTEXT OF POLITICAL COMMUNICATION USAGE IN TERMS OF POLITICAL ACTORS

Dr. Emine KILIÇASLAN

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın Meslek Yüksek Okulu, Aydın/Türkiye

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.31568/atlas.374>

Article Type : Research Article

ÖZET

21. yüzyıla damgasını vuran kitle iletişim teknolojileri bu yüzyılın siyasal sürecinin işleyişinde de oldukça etkili olmaktadır. Bu bağlamda yaşanan ilk teknolojik haberleşme aracından bugüne insanlık büyük bir değişim geçirmiştir. Bu değişim İnsan hayatının her alanına nüfuz etmektedir.

Kitle iletişim teknolojisinde yaşanan bu gelişmeler küreselleşme sürecini de hızlandırarak birey ile dünya arasında bir tuş dokunuşu ile hızlı ve kolay ulaşımın yolunu açmıştır. Bu durum kültürel, siyasal ve toplumsal hayatın aynı zamanda ekonomik işleyişin değişiminde başat rol oynamıştır.

Bilgisayarın keşfi ve 1990'lardan sonra bütün insanlığın kullanımına sunulması hem toplumsal hayatın hem de sosyal hayatın değişimine yol açmıştır. Özellikle internetin kullanılmaya başlaması ve sosyal medyanın insan hayatına girmesi siyasal aktörler için sadece kitlelere değil sıradan bireyin özel hayatına, ucuz, hızlı ve kolay ulaşımın yolunu açmıştır. İnternetin devamında ortaya çıkan sosyal medya toplumsal yaşamın dinamiklerini değiştirmiştir. Bilindiği gibi sosyal medyanın önemi bu platformlarda insanların bilgi, duygu ve düşüncelerini ifade etme imkânı sunmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle siyaset arenasında yer alan bütün siyasal aktörler bu platformlarda yerini almışlardır. Bu siyasal aktörlerin arasına günümüzde devletler, uluslararası Sivil Toplum Kuruluşları, Birleşmiş Milletler ve NATO, Dünya Bankası gibi siyasal, askeri ve ekonomik uluslar üstü kuruluşlarda katılmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal İletişim, Sosyal Medya, Uluslararası Örgütler

ABSTRACT

The mass communication Technologies that left their mark on the 21 st century are also influential in the functioning of the political process of this century. Humanity has undergone a major change since the first technological communication tool in this context. This change permeates every aspect of human life.

These developments in mass communication technology accelerated the globalization process and opened the way for quick and easy transportation between the individual and the World with the touch of a button. This situation played a major role in the change of cultural, political and social life as well as economic functioning.

The discovery of the computer and its introduction to the use of all humanity after the 1990s have led to a change in both social and social life. In particular, the introduction of the internet and the introduction of social media into human life have paved the way for political actors to reach the private life of the ordinary individual, not just the masses, inexpensively, quick and easily. The social media that emerged after the internet changed the dynamics of social life. As it is known, the importance of social media stems from the fact that these platforms allow people to express their knowledge, feelings and thoughts. For this reason, all political actors in the political arena have taken their place on these platforms. Among these political actors, governments, international NGOs the United Nations and NATO and the World Bank have joined political, military and supranational organizations.

Key Words: Political Communication, Social Media, Supranational Organizations

1. GİRİŞ

Sanayi devrimi ve Fransız Devrimi sonrası dünyada yaşanan hızlı ekonomik, siyasal, kültürel ve teknolojik değişimler sonucu devletlerarası ilişkiler evrensel nitelik kazanmaya başlamıştır. Feodal siyasal sistem Avrupa’da son bulurken yerini ulus devletlerin öncülüğünde yeni bir siyasal sisteme bırakmaya başlamıştır. Bu süreçte bilim alanındaki gelişmeler teknolojiye yansımıştır. Teknolojik gelişmeler ise insan hayatını hızla değiştirmiştir.

Özellikle elektrik, radyo frekansı ve telefonun icadı kitle iletişimini kolaylaştırmıştır. Kitle iletişim alanında yaşanan bu gelişmeler hem devletlerarası ilişkilerde hem de uluslararası ilişkilerde belirleyici olmaya başlamıştır. Kitle iletişim araçlarına sahip olan dünyaya hükmetmenin anahtarını elinde tutacaktır.

Ayrıca bu araçlarda yaşanan hızlı gelişim küreselleşme sürecini de hızlandırmıştır. Birinci ve İkinci Dünya Savaşlarında bu araçlar oldukça önemli propaganda ya da siyasal iletişim aracı olmuştur.

Küreselleşen dünya ile birlikte uluslararası arenaya yeni siyasal aktörler katılmıştır. Bu yeni siyasal aktörler; çok uluslu şirketler, BM, DB, IMF ve STK’ların yanında NATO gibi askeri kuruluşlar devletlerarası ilişkilerde etkili olmaya başlamıştır.

Küreselleşme süreci ile birlikte değişen devletlerarası ilişkiler hızla gelişen kitle iletişim teknolojisi hem devletlere hem de uluslar üstü siyasal aktörlere teknolojiden faydalanarak siyasal iletişim yapmanın yollarını açmıştır.

Özellikle bilgisayar teknolojisinin 1990’lardan sonra sıradan insanın hayatına hızla girmesi bütün siyasal aktörleri bu teknolojiyi kullanarak kamuoyu kazanmaya itmiştir. İnternette web 2.0 teknolojisi ile birlikte sosyal medya kavramı herkesin hayatına girmiştir. Kullanıcıların geliştirebildiği web 2.0 teknolojisinin özelliği kullananlara bu platformlarda düşüncelerini açıklama fırsatı sunmasından kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda bu platformlar, kullanıcıların kendi düşüncelerini ve kimliklerini daha açık bir şekilde ifade edebilecekleri bu alanlar ile karşılaşınca farklı tartışma ve düşünce geliştirme olanakları da ortaya çıkmış oldu.¹

İnternet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşması küresel egemen devletler açısından iç kamu diplomasisi bağlamında siyasal iletişim yapmanın yanında dış kamu diplomasisi yapmanın önemine dikkat çekmiştir. Sosyal medya platformları gerek devletler gerekse uluslar üstü örgütler için önemli bir siyasal iletişim platformu olmuştur.

2. SİYASAL İLETİŞİM VE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ

Siyasal iletişimin tanımı ile bakıldığında, Aziz’e göre, “siyasal aktörlerin belli ideolojik amaçlarını, politikalarını belli gruplara, kitlelere, ülkelere ya da bloklara kabul ettirmek ve gerektiğinde eyleme dönüştürmek, uygulamaya koymak üzere çeşitli iletişim tür ve tekniklerini kullanmalarıdır.”² Günümüzde siyasal iletişimin kamu diplomasisi yapmak ve kamuoyu oluşturmak için gerek ulus devletler gerekse uluslar üstü örgütler tarafından kullanımının önemi ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda bu yazıda yer alan siyasal aktörler devletler ve uluslar üstü örgütler için hem iç hem de dış kamuoyu yaratmak askeri gücün dışında yumuşak güç olarak medyayı kullanmak varoluşlarının devamı ve gücü açısından önem taşımaktadır.

Özellikle küreselleşme süreci, elinde medya gücünü tutan egemen devletler için dünyaya kendi kültürlerini yaygınlaştırması ve bu bağlamda egemenlik kurması anlamına da gelmektedir. Medya aracılığıyla egemenlik kurma aslında egemen ideolojinin aktarımı

¹Benkler, Yochai, The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom. New Haven: Yale University Press, 2006.

² Aysel Aziz, Siyasal İletişim, Nobel Yayınları, Ankara, 2013, s.3.

sürecidir. Bu süreç var olan iktidarın devamı niteliğinde işlediği için sürekli medya kültürünün yaratılması gerekmektedir. Bir anlamda medya kültürü ile toplumun ve bireyin bilincinin biçimlendirilme süreci olarak sürekli kendini üreterek işlemektedir.³

Bilindiği gibi egemenlik kurma iktidar olma ve var olan iktidarı devam ettirmek dünyayı küresel anlamda yönetebilme günümüz büyük devletlerinin en önemli açmazıdır. Bertrand Russel'a göre iktidar olma "insanların gönüllü olarak liderin arkasından gitmesi. Önderin zaferini kendi zaferleri olarak görmeleridir. Çoğu insan bağlı bulunduğu grubu, zafere ulaştıracak yeteneği kendinde göremez ve bundan ötürü, üstünlüğün elde edilmesi için gerekli cesarete, basirete sahip görünen bir önder ararlar.⁴ İnsanların rıza göstererek liderlerin ya da egemenlerin peşinden gitmesi onların ideolojik olarak doyurulması ile ilgilidir. Bu görev medya sektörüne verilmiştir. Bu sektörü elinde bulunduranlar küresel kamuoyu yaratma amacıyla medyaya üretim yaptırmaktadır. En bilineni Holywood'dur, Holywood'da üretilen tüm medya ürünleri Amerikan ideolojisini tüm dünyaya yayarak bir anlamda siyasal iletişim yapmaktadır.

Özellikle medya açısından bakıldığında, medyada ideolojik dilin kullanımı siyasal aktörler için çok önem taşımaktadır. Örneğin diziler aracılığıyla sosyolojik, kültürel ve psikolojik boyut işlenmektedir. Haber ve tartışma programları aracılığıyla da meşrulaştırma, aşına olma benimseme dili kullanılarak açık siyasal iletişim yapılmaktadır. İktidar olgusunun pekişmesi içinde farklı siyasal yelpazeden kişiler ve gazeteciler çağrılarak demokratik olunduğu izlenimi yaratılmaktadır. Bu şekilde kendiliğinden rıza geliştirilmektedir.⁵

Özellikle 1990'lardan sonra sırasıyla bilgisayar, internet teknolojisi ve sosyal medyanın sıradan insanın hayatına girmesi siyasal aktörlerin eline önemli bir güç vermiştir. Bu gücün diğer kitle iletişim araçlarından farkı kolay yoldan ve ucuza bireye ulaşılması imkânı tanınmasından kaynaklanmaktadır. Daha da önemlisi kullanan kişiye iletişim kurma imkânı tanınması ve geri bildirimde bulunulabilmesi bu aracı çok güçlü yapmıştır.

Radyo ve televizyondan sonra bireyin hayatına giren bilgisayar teknolojisi ve onun yolunu açtığı internet ve sosyal medya bireylerin kendi egolarını yarıştırdıkları bir arena olarak ulusal ve uluslararası siyasal aktörlerin iştahını kabartmıştır. Bu nedenle iç kamu diplomasisi için gerek ulusal, yerel ve gerekse uluslararası siyasal aktörler sosyal medya platformlarının hepsinde yer alarak siyasal iletişim yapmaktadır.

Günümüzde sosyal medya platformları insanların başka insanlarla, gruplarla iletişim kurma ve sosyalleşme alanları olmuştur. Bu nedenle günümüzde sosyal medya platformları herkes ve her kurum için oldukça önem taşır hale gelmektedir. Bu önemli rolde internetin sosyalleşmeyi sağlayan boyutu popülerleşmiştir. İnsanlar ve örgütler hızla facebook, twitter, instagram gibi platformlarda yerlerini almaktadırlar.

Bu platformlarda gerek insanların gerekse örgütlerin ve siyasal aktörlerin yer alma nedeni dünyanın herhangi bir yerinden bir tıkla iletişim kurabilme ellerine büyük bir güç vermektedir. Özellikle siyasal aktörler için bu güç fikir satabilmenin dışında dünyayı yönetebilme gücüdür.

Bilgisayar aracılığıyla interneti kullanarak ve sosyal medya ile hemen hemen herkes hangi amaçla olursa olsun aradığı her şeye kolay, hızlı ve ucuz ulaşabilmektedir. İnsanlar ortak ilgi alanlarına göre farklı sosyal sitelere üye olabilmekte buralarda sosyalleşme ihtiyacını gidermekte ve iletişim halinde olabilmektedir. Özellikle sosyal medya günümüz insanının

³ Emine Kılıçaslan, Siyasal İletişimde Güncel Yaklaşımlar, Çanakkale, 2019. S.118.

⁴ Bertrand Russel, İktidar, Altın Kitaplar Basımevi, 1976, s.25.

⁵ Kılıçaslan, a.g.e., s.118.

zamanının çok büyük bir kısmını almaktadır. Bu durum yukarıda da vurgulandığı gibi özellikle ulusal ve uluslararası siyasal aktörler için çok iştah kabartıcı platformlardır.

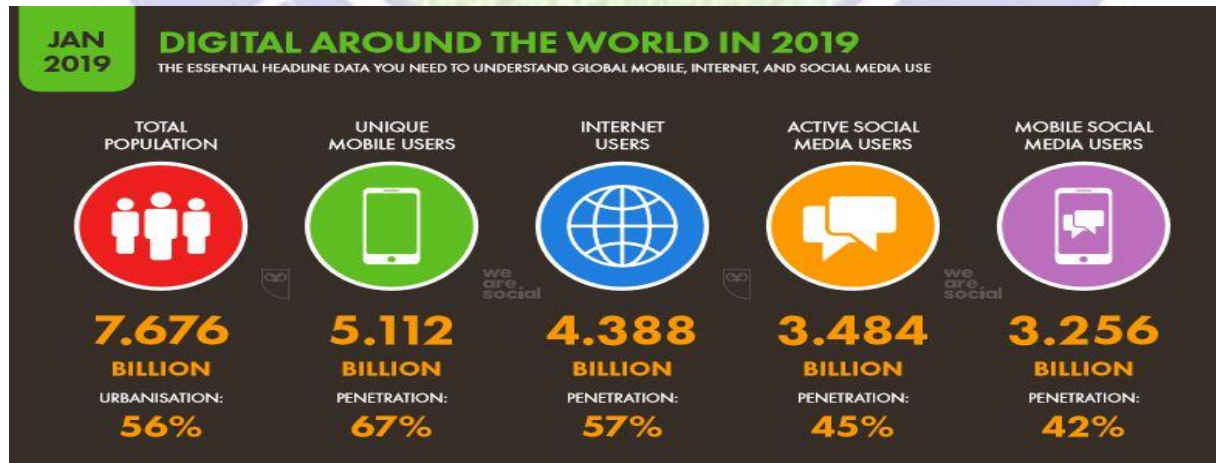
Dünyanın her yerinden bu kadar çok kişiye aynı anda ulaşılma imkânı ile sosyal medya, kamu diplomasisinin vazgeçilmez uygulama alanı haline gelmiştir. Yeni kamu diplomasisi aracı olarak gerek Twitter gerekse Facebook mesaj kampanyaları başlatmak, yanlış haberleri düzeltmek, resmi görevlilerin açıklamaları hakkında gerçek zamanlı bilginin ulaşımını sağlamak yanında; protesto gruplarının mobilize edilmesinde ve buluşma günlerinin ve yerlerinin koordinasyonunda da etkin bir rol üstlenmektedir.⁶

Artık sosyal medya platformları, ajansların, markaların, pazarlama uzmanlarının, yazılımcıların, tasarımcıların yer alıp birbirlerini takip ettikleri rekabetin çok yoğun olduğu bir alan olmuştur. Ayrıca en önemlisi bu alanda; siyasi partiler, parti temsilcileri, devlete ait kurumlar, direk devletlerin kendisi, uluslararası siyasal aktörler, aktivistler, çeşitli terör örgütleri, çevreciler, feministler, anarşistler gibi pek çok örgütlenme yer almaktadır.

3. KAMU DİPLOMASİSİ BAĞLAMINDA SOSYAL MEDYADA SİYASAL İLETİŞİM VE ULUSLARÜSTÜ ÖRGÜTLER

Bilindiği gibi sosyal medya; bloglar, online sohbet, RSS, sosyal ağ siteleri, sosyal imleme, forum, podcast, e-posta zincirleri, sanal dünyalar, wikiler gibi interaktif, kullanımı kolay ve herkesin katılımına açık olan internet üzerindeki iletişim ortamlarıdır.⁷Bilgisayarların sıradan insanın hayatına girmesi ile internet ve sosyal medya da hızla giriş yapıp yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bu siyasal aktörler için bu alan kamuoyu yaratmanın bedava ve hızlı yoludur.

Özellikle, sosyal medyada yaşanan bu gelişmeler siyasal aktörler ve devletlerarası ilişkilerde devletler için yeni propaganda ve siyasal iletişim alanları olarak görülmüştür. Bu nedenle, uluslararası ve devletlerarası ilişkilerde kamu diplomasisi çalışmalarında sosyal medya platformları bilginin paylaşımı açısından önemli araçlar olarak kullanılmaya başlanmıştır. Teknolojinin gelişmesi sonucu oluşan bu durum, sosyal medya platformlarında kamu diplomasisinin çalışmalarıyla devletlerin kendi ideolojik yani siyasi düşüncelerini ekip yetiştirebileceği alanlar olarak işlev görmeye başlamıştır. Bu bağlamda devletlerarası ilişkilerde siyasal aktörler ve devletler için sosyal medyanın kullanımı oldukça önem kazanmıştır. Bu gelişmelerin ışığında ‘dijital siyaset’ ve ‘online siyaset’ kavramları siyasi ve akademik literatür de yerini almıştır.

Tablo 1: Dünyada sosyal medya kullanımı istatistikleri 2019.⁸

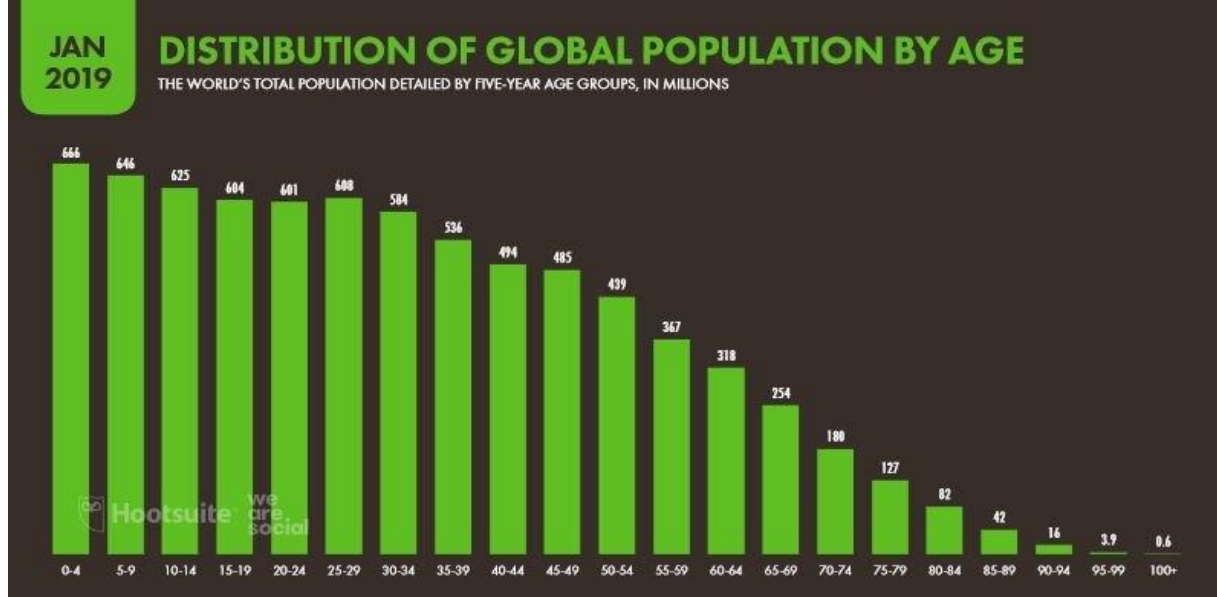
⁶ Isabella Kirova, New Developments in Public Diplomacy, Public Diplomacy Magazine, S.1, Kış 2019, s.6.

⁷Andreas Kaplan, M., Michael Haenlein, "Users of the World Unite! The challenges and opportunities of social media" Horizons Jan-Feb. 2010, 59-68.

⁸ <https://dijilopedi.com/2019-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>, E.T.10.11.2019.

Yukarıda yer alan tabloda da görüldüğü gibi, 4.38 milyar kişi internet kullanmaktadır bu oran dünya nüfusunun yüzde 56'sına denk gelmektedir. Ardından sosyal medya kullanımına bakıldığında ise 3.48 milyar kişinin aktif *sosyal medya kullanıcısı* olduğu görülmektedir. Sosyal medyayı kullananların dünya nüfusuna oranı yüzde 45' tir.

Bu oran doğal olarak küresel siyasal aktörler için siyaset yapma, manipüle etme ve algı yönetimi yaparak kamuoyu oluşturma arenasıdır. Bu arenada farklı ideolojik düşünce yapılarında ya da farklı çıkar gruplarında olan çeşitli siyasal aktörler “at koşturmaktadır”.

Tablo 2: Yaş dağılımına göre internet kullanımı⁹

Aynı şekilde ikinci tabloda sosyal medya kullanıcılarının yaş dağılımına bakıldığında yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi çocuk yaşta kullanımın arttığı dikkat çekmektedir. Özellikle 0-4 yaş aralığının en fazla kullanan yaş aralığı olması aslında bir anlamda sosyal medya platformlarının oldukça tehlikeli olması açısından tehlike çanlarının çalması anlamına gelmektedir.

Bunun dışında kamuoyu yaratmak için en önemli hedef kitle olan 15-25 yaş aralığındaki gençler siyasal aktörlerin siyasal iletişimlerinde etkili ve ikna edici olmak için birincil tercihleri olan gruptur.

Sosyal medyanın kullanımına bu çalışmanın içeriği gereği kamu diplomasisi bağlamında siyasal iletişim amaçlı kullanımına bakıldığında hem ulusal hem de uluslararası örgütlere kamuoyu oluşturma açısından önemli fırsatlar sunduğunu belirtmek gerekmektedir. Web 2.0 ortamlarından sosyal medyanın kamu diplomasisi sürecinde kullanılması, geleneksel siyasal iletişim yöntemlerine göre devletlere yeni olanaklar sağlamaktadır. Bu olanaklar yeni medya ortamlarının sahip olduğu bir takım özelliklerden beslenmektedir.¹⁰

Uluslararası örgütler bağlamında kamu diplomasisi yapmak için siyasal iletişim dilinin kullanılmasında amaçlanan şeyler aşağıda sıralanmıştır;

- ✓ Devletlerin kendilerini tanıtmaları
- ✓ Düzenli bilgi akışıyla yabancı kamuoylarını etkilemek
- ✓ Farklı kamuoylarını belli konularda kendi görüşleri çerçevesinde tutmak
- ✓ Dünya üzerinde sempati ve destek toplamak

⁹<https://dijilopedi.com/2019-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri/E.T.10.11.2019>.

¹⁰ Binark, Mutlu, “Giriş”, Mutlu Binark, der., Yeni Medya Çalışmalarında Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Ayrıntı Yayınları, İstanbul 2014.

- ✓ Azınlıklar, ötekileştirilenler, eşcinseller, kadınlar ve gençlere sesini duyurabilme imkânı sunmak olarak sıralanabilir.
- ✓ Kendi ideolojilerini küresel anlamda etkili kılmak
- ✓ Küresel egemenlik kurmak
- ✓ Küresel pazarın akışını devam ettirmek
- ✓ Dünyayı yönetmek

Bu bağlamda hem ulusal hem de uluslararası alanlarda kamu diplomasisi yapmak için siyasal iletişim dili kullanmak günümüz örgütleri için oldukça önem taşımaktadır. Özellikle sosyal medya üzerinden yapılan kamu diplomasisi uygulamalarında bilgi, dünya üzerinde kamusal hayata katılmayan ya da katılmakta zorlanan gruplar, kadınlar, gençler, azınlıklar, eşcinseller, dışlananlar, ötekileştirilenlere sadece izleyici değil aktif aktörler olma imkânı sağlamak için de kullanılmaktadır.

Bakıldığında web 2.0 teknolojisi siyasal aktörlere dolaylı yollardan değil, direk iletişim kurma imkanı sağlamaktadır. Bu iletişim ortamının en can alıcı noktası ise geri bildirim imkânı sunmasından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle kamusal alanda ötekileştirilenler, azınlıklar sıra dışı gruplar ve bireyler sosyal medya ortamları üzerinden, siyasal aktörler ve devletler ile iletişimsel eyleme girmeleri önemli bir kamu diplomasisi eylemi olarak kabul görülmektedir.. Bu durum özellikle uluslararası siyasal aktörlerin aradığı bir ortamdır. Örneğin Arap Baharı sürecinin örgütlenmesinde sosyal medya en fazla kullanılan alan olmuştur. İnsanlar sosyal medya aracılığıyla haberleşerek iletişim kurmuşlardır. Ayrıca bu eylemleri yapanların manipüle edilmesinde de en yoğun kullanılan alandır. Kamu diplomasisi açısından önemi burada ortaya çıkmaktadır.

Bu iletişimsel eylem devletlerin ya da siyasal aktörlerin siyasal söylemlerini belirlemektedir. Genel olarak, bir kamu diplomasisi eylemi sosyal medya platformlarında;

- ✓ Devletlere ait gündelik bilginin yayılması
- ✓ Bilgilerin sürekli güncellenmesi ve birbirini takip etmesi
- ✓ Takipçilerin desteğini almaya çalışmak
- ✓ Takipçilerle etkili iletişim kurma bu bağlamda samimi paylaşımlarda bulunma ve ben dili kullanma, sosyal medyanın siyasal iletişim bağlamında kullanım biçimleridir.

Sosyal medyanın öneminin artmasının nedeni kullanıcıların sosyal medya platformlarında, bilgi, düşünce, duygu ve ilgi alanlarını paylaşmalarından kaynaklanmaktadır. Bu platformların ortak paylaşım alanları olması bu platformlarda yer alan kişi ya da kurumlar arasında etkileşim yaratmaktadır. Bu nedenle, bu platformlarda insanlar kendilerini düşünce ve duygu bağlamında yalnız hissetmemektedirler. Bunu gören siyasal aktörler, şirketler ve devletler sosyal medya platformlarının kendi ideolojik bilgi ve düşüncelerini yaymak amacıyla halkla ilişkiler, reklam, siyasal iletişim ve propaganda yaparak fayda sağlamaktadır. Sosyal medya platformları üzerinden paylaşılan bilgiler genellikle otorite sahiplerinin istediği bilgiler olmaktadır bu bilgiler takipçilerin önemsenmesi, memnuniyeti ve manipülasyonu bağlamında hareket edebilmektedir.

Sonuç olarak kamu diplomasisi devletlerarası ilişkilerde belirli ideolojik amaçların belli gruplara, kitlelere, ülkelere ya da bloklara kabul ettirmek amacıyla yapılması olarak tanımlanmaktadır. Adından da anlaşılacağı gibi “kamu” diplomasisi” belirli bir amaç doğrultusunda yapılacak olan siyasal iletişimin kitlelere en kolay, hızlı, ucuz ve etkili şekilde ulaşması anlamına gelmektedir. Bu nedenle devletler açısından kamu diplomasisi yapmak için kitle iletişim araçları oldukça önem taşımaktadır. Bu nedenle günümüzde sosyal medya kamu diplomasisi paylaşımlarında oldukça önemli bir yer teşkil etmektedir.

4. ULUSLAR ÜSTÜ AKTÖR OLARAK NATO’NUN SOSYAL MEDYAYI SİYASAL İLETİŞİM BAĞLAMINDA KULLANIM ANALİZİ

İkinci Dünya Savaşı sonrası 4 Nisan 1949’da kurulan Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütünün en temel amacı Batı Bloğunun ekonomik ve siyasi çıkarlarını Doğu Bloğuna karşı korumak olmuştur.

Bu bağlamda NATO kurulduğu 1949 yılından bugüne kadar geçirdiği değişimlerde de siyasi iletişim biçimlerini stratejileri üzerinden yapmıştır. Örneğin kurulduğu zamanlarda patlak veren Kore Savaşı stratejisine siyasi iletişim bağlamında bakıldığında “Barış” ve “Güvenlik”, “Kitleli Mücadele” sloganları ön plana çıkmaktadır.

NATO bilindiği gibi, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliğinin yıkılmasından sonra yeni düşmanlarını Doğuda ağırlıklı olarak Ortadoğu bölgesinde aramıştır. Batı Bloğu yeni düşman ile savaşırken NATO üzerinden askeri güç göndermenin yanında “Barış” “Demokrasi” ve “İnsan Hakları” söylemlerini medya üzerinden kullanmaya özen göstermiştir. Bu söylemler hem kamuoyu yaratmak hem de meşruiyet kazanmak için kullanılan önemli siyasi iletişim göstergeleridir.

Aşağıda yer alan sosyal medya analizi NATO’nun bugün sosyal medyayı kullanarak yaptığı siyasi iletişim biçimlerini söylem analizi ile göstermektedir.

5. NATO SOSYAL MEDYA RESMİ WEB SİTELERİ SÖYLEM ANALİZ

5.1. NATO Resmi Facebook Sayfası

Tablo 3: NATO resmi Facebook sayfası¹¹

Tablo 3 NATO resmi Facebook sitesinde yer alan fotoğrafı göstermektedir. Ayrıca fotoğrafın alt kısmında yer alan videoda özgüvenle yürüyen NATO üyesi devletleri temsilen askerler, kadınlar ve erkekler yürümektedir. Onlar yürürken üye devletlerin bayrakları videonun üst kısmında geçmektedir.

NATO resmi Facebook sayfasının ilk tanıtım videosunun siyasi iletişim açısından bakıldığında aşağıda yer alan siyasi iletişim söylemleri dikkat çekmektedir. Bu videoda konuşan kişi KFOR radyosunun spikeridir. NATO’nun kurduğu KFOR radyosundan bütün Kosova’ya yayın yapılmaktadır. Bu video bu yayını spiker kadınıyla birlikte tanıtmaktadır. Videoda kullanılan söylemler aşağıda üç başlıkta toplanmıştır.

¹¹ <https://www.facebook.com/NATO>, E.T. 10.11.2019.

- ✓ Benim için NATO, barış demek, istikrar demek ve herkese (barışı ve istikrarı) taahhüt etmektedir.
- ✓ NATO Kosova’da 1999 yılında KFOR öncülüğünde bir barış destek operasyonu başlattı.
- ✓ Yaş, cinsiyet, milliyet veya köken ne olursa olsun (hepimiz NATO) için eşit ve önemliyiz.

5.2. NATO Resmi TWITTER Sayfası

Facebook sayfasında yer alan aynı video TWITTER sayfasında da yer almaktadır. TWITTER sayfasına sabitlenmiş olan bu videonun üst kısmında ise 1949 yılında 12 müttefik ile kurulan NATO bugün 29 müttefik olmuştur. İttifakımız 70 yaşında Hashtag “We are NATO” “Biz NATO”yuz.¹²

5.3. NATO Resmi LINKDIN Sayfası

NATO resmi LINKDIN sayfasında üye ülke temsilcileri ile çekilen bir fotoğrafın altında misyonunu anlatmıştır. Tamamen siyasal iletişim yapılan bu misyonun maddeleri aşağıda yer almaktadır.

NATO, 4 Nisan 1949’da Kuzey Atlantik Antlaşması’nın imzalanmasıyla kurulan askeri bir ittifaktır. NATO’nun temel amacı, üyelerinin “özgürlük” ve “güvenliğini” siyasi ve askeri yollarla korumaktır.

SİYASET-NATO, “demokratik” değerleri desteklemekte ve “güven” inşa etmek ve uzun vadede “çatışmayı” önlemek için “savunma” ve “güvenlik” konularında istişareyi ve işbirliğini teşvik etmektedir.

ASKERİ-NATO, Anlaşmazlıkların “barışçıl” çözümünde kararlıdır. Diplomatik çabalar başarısız olursa, kriz yönetimi operasyonlarını yürütmek için gereken askeri kapasiteye sahiptir. Bunlar, NATO’nun kuruluş antlaşmasının 5. Maddesi uyarınca veya tek başlarına ya da diğer ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği içinde, bir BM yetkilisi ile yürütülmektedir.¹³

5.4. NATO Resmi YOUTUBE Sayfası

NATO YOUTUBE sayfası NATO’nun kuruluşundan bugüne kadar geçirdiği 70 yıllık evreleri anlatan bir video ve yanında aşağıda yer alan yazı ile takipçilerin karşısına çıkmaktadır. Aynı video’ da olduğu gibi yazıda da NATO’nun tarihsel geçmişi anlatılmaktadır.

“70 yıl boyunca Avrupa ile Kuzey Amerika arasındaki bağ NATO’yu tarihin en güçlü ittifakı yaptı. Bizler ortak tarih, değerler ve hedeflerle bağlı bir insan ortaklığıyız. Birlikte “çatışmaları önlemek” ve yaklaşık bir milyar insan için “barışı korumak” için çalışıyoruz. Birbirimize olan ciddi bağlılığımız, müttefiklere karşı bir “saldırının” hepimize yapılmış bir saldırı olarak kabul edilmesidir.

NATO, “yeni güvenlik sorunlarına” sürekli uyum sağlayarak ülkelerimizi ve insanlarımızı “güvende” tuttu. NATO 40 yıl boyunca Sovyetler Birliği’ni Batı Avrupa’ya karşı “saldırganlıktan” başarıyla alıyordu. 1990’larda, Avrupa’da “yeni güvenlik sorunlarıyla” karşılaştık ve Batı Balkanlar’da “çatışmaları sonlandırmaya” yardımcı olduk. 11 Eylül’den sonra NATO, yerel güçleri eğitmeye devam ettiğimiz Afganistan’daki uluslararası müdahaleye öncülük etti. Dünyamız değişiyor ve NATO onunla değişiyor. Ancak birbirimize olan bağlılığımız, farklılıklarımızı aşmamız ve her türlü zorluğun üstesinden gelmemiz için

¹² <https://twitter.com/nato>. E.T. 10.11.2019.

¹³ <https://www.linkedin.com/company/nato>, 12.11.2019.

bize güç veren kalıcı bir şeydir. Birlikte ayakta durup değerlerimizi savunmada kararlı olan NATO, gelecek nesiller için belirsiz bir dünyada “istikrarın” bir ayağı olmaya devam edecek.

5.5. NATO FLICKR Sayfası

Bu sayfada ise sadece NATO'nun yaptığı toplantıların fotoğrafları yer almaktadır.

6. SONUÇ

Sonuç olarak bakıldığında bu çalışmada NATO'nun beş sosyal medya sayfası incelenmiştir. Bu sayfalardan NATO FLICKR sayfası diğerlerinde farklı olarak sadece fotoğrafların kullanıldığı bir sayfa olduğu için araştırmanın kapsamına girememiştir. Çünkü bu çalışma NATO sosyal medya hesaplarından olan Facebook, Twitter, Linkdin ve YouTube'da yer alan yazılı ve sözlü paylaşımları söylem analizine tabi tutmuştur.

Yapılan analiz sonucu NATO sosyal medya hesaplarını kullanarak aşağıda gösterilen siyasi iletişim söylemleri ortak kullanım olarak öne çıkmaktadır.

Bu ortak siyasi iletişim söylemlerinden en dikkat çekenleri: barış, istikrar, (Barış ve istikrarın güvencesi NATO), eşitlik, özgürlük, güvenlik, demokrasi, çatışma, “We are NATO” “Biz NATO”, “çatışmaları önlemek”, “barışı korumak” ve sık sık tekrarlanan “yeni güvenlik sorunlarına” “gelecek nesiller için istikrarın güvencesi” söylemleri görülmektedir.

KAYNAKÇA

Aziz, Aysel, (2013), Siyasal İletişim, Nobel Yayıncılık, Ankara.

Benkler, Yochai, (2006), The Wealth of Networks: How Social Production Transforms Markets and Freedom. New Haven: Yale University Press.

Binark, Mutlu (2014), “Giriş”, Mutlu Binark, der., Yeni Medya Çalışmalarında Araştırma Yöntem ve Teknikleri, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.

Kaplan Andreas, M., and Michael Haenlein, (2010)“Users of the World Unite! The challenges and opportunities of social media” Horizons Jan-Feb., 59-68.

Kirova, İsabella, (2019). New Developments in Public Diplomacy, Public Diplomacy Magazine, S.1, Kış, s.6.

Kılıçaslan, Emine, (2019). Siyasal İletişimde Güncel Yaklaşımlar, Çanakkale.

Russel Bertrand, (1976). İktidar, Altın Kitaplar Basımevi.

İnternet Kaynakları

<https://dijilopedi.com/2019-internet-kullanimi-ve-sosyal-medya-istatistikleri/>, E.T.10.11.2019.

<https://www.facebook.com/NATO>, E.T. 10.11.2019.

<https://www.linkedin.com/company/nato>. 12.11.2019.

<https://twitter.com/nato>. E.T. 10.11.2019.